

УДК 351.87:342.56

DOI <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2023.3.5>

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ АКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ІНСТИТУТАМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ

Корнева О. С. – аспірантка кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції Національно-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
ORCID: 0000-0002-2985-0071

У статті досліджено механізми реалізації актів публічного адміністрування інститутами правосуддя України. Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки встановлено вектори розвитку системи правосуддя з урахуванням кращих міжнародних стандартів та практик. Один із векторів – удосконалення управлінської діяльності в інститутах правосуддя.

Для досягнення цілей цієї статті визначальна специфіка предмета аналізу механізмів реалізації актів публічного адміністрування інститутами правосуддя України, його мультидисциплінарність та зв'язок із методологічною доктриною демократичної, правової держави зумовлює складну систему джерел. Досліджено нормативні та інші правові акти щодо правосуддя, наукові джерела відносно ефективності управлінських рішень та механізмів прийняття та реалізації таких рішень у конкретній сфері – забезпечення правосуддя.

Роботу виконано за результатами дослідження сучасних поглядів вітчизняних вчених на визначення теоретичної сутності понять «публічне управління та адміністрування», «судове адміністрування», «управлінське рішення».

Установлено особливості реалізації управлінських рішень судами як спеціальними інституціями, на які покладено здійснення правосуддя. Вони полягають у тому, що вся управлінська діяльність підпорядковується результату – процесу судочинства. На кожному етапі управлінського процесу у сфері правосуддя приймаються відповідні управлінські рішення. У роботі виділено акти публічного адміністрування як інструменти публічного адміністрування, яким визначаються ключові форми, методи та процедури, що потрібні для ефективного функціонування системи управління. Усі ці акти є правовими.

Реалізація актів публічного адміністрування відбувається за допомогою таких механізмів: 1) організаційні та інституційні; 2) нормативно-правові та інші правові документарні (правові програмні, адміністративно-розпорядчі, концептуально-доктринальні тощо); 3) соціальні та комунікаційні; 4) політичні; 5) судові; 6) фінансово-економічні; 7) інформаційно-технологічні.

Ключові слова: управлінські механізми; судове адміністрування; управлінські рішення; акт публічного адміністрування; інститути правосуддя.

Korneva O. S. Mechanisms of implementation of public administrative acts by institutions of Ukrainian justice

The article examines the mechanisms of implementation of acts of public administration by the institutions of justice of Ukraine. The strategy for the development of the justice system and constitutional judiciary for 2021-2023 establishes the vectors of the development of the justice system, taking into account the best international standards and practices. One of the vectors is the improvement of management activities in institutions of justice.

For the purposes of this article, the defining specificity of the subject of analysis of the mechanisms of implementation of acts of public administration by the institutions of justice of Ukraine, its multidisciplinary and connection with the methodological doctrine of a democratic, legal state presupposes a complex system of sources. Regulatory and other legal acts regarding justice, scientific sources regarding the effectiveness of management decisions and mechanisms for making and implementing such decisions in a specific area – ensuring justice – were studied.

The work was carried out based on the results of the study of modern views of domestic scientists on the definition of the theoretical essence of the concepts “public management and administration”, “judicial administration”, “management decision”.

The peculiarities of the implementation of administrative decisions by courts as special institutions entrusted with the administration of justice have been established. They consist in

the fact that all management activity is subject to the result – the judicial process. At each stage of the management process in the field of justice, appropriate management decisions are made. The work highlights the acts of public administration as tools of public administration, which define the key forms, methods and procedures required for the effective functioning of the management system. All these acts are legal.

Public administration acts are implemented using the following mechanisms: 1) organizational and institutional; 2) regulatory and other legal documents (legal programmatic, administrative and administrative, conceptual and doctrinal, etc.); 3) social and communication; 4) political; 5) judicial; 6) financial and economic; 7) information technology.

Key words: *administrative mechanisms; judicial administration; management decisions; public administrative act; institutions of justice.*

Постановка проблеми. Функціонування незалежного та неупередженого правосуддя в Україні забезпечується існуванням специфічних засад їхньої організації та діяльності. Паралельно з відносинами, пов'язаними зі здійсненням правосуддя, існують інші, які реалізуються в процесі управлінської, кадрової діяльності, забезпечення внутрішньої організаційної, інформаційної структури. Діяльність щодо належної організації роботи судів покладено на кількох суб'єктів публічного управління, серед яких – Державна судова адміністрація України. Саме цей орган державної влади має забезпечити реалізацію адміністративних функцій та управлінських рішень, що мають важливе значення для вдосконалення вітчизняної системи правосуддя, підвищення її ефективності, прозорості та доступності.

Однозначного підходу до визначення акту публічного адміністрування в сфері правосуддя як інструменту публічного адміністрування (управління) на рівні сучасної державно-управлінської доктрини не вироблено. У різні періоди наукового обґрунтування та нормативного закріплення набули поняття судового управління, судового адміністрування, організаційного керівництва судами, організаційного забезпечення діяльності судів тощо, але так і не були системно визначені законодавством України. Ці управлінські процеси існують за умови низького рівня довіри громадян до судової влади. Сьогодні судове адміністрування має забезпечити позитивні зрушення у функціонуванні відповідних правових інститутів, зміцнити довіру суспільства до судової влади та інститутів правосуддя, що є одним із завдань Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки, затвердженої Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021 [1].

Актуальність порушеної тематики викликана доктринальним та практичним значенням управлінської діяльності в судах України, що опосередковує сучасний стан законодавства у досліджуваній сфері суспільних відносин, характеризує проблемні питання їхньої нормативної регламентації, сприяє формуванню незалежного та неупередженого правосуддя. Ця управлінська діяльність упроваджується в життя за допомогою актів публічного адміністрування, що є видом управлінських рішень. А до успіху в прийнятті найкращого управлінського рішення приводить «... поєднання досвіду, знань кваліфікованих спеціалістів-експертів і мистецтва управління зрозуміти, оцінити ситуацію та прийняти єдино правильне рішення» [2, с. 193]. Тому встановлення механізмів реалізації актів публічного адміністрування судами України та їхнє подальше вдосконалення матиме позитивний вплив на зміцнення функціональних основ організації судової влади відповідно до стандартів захисту прав людини та цінностей, визначених Конституцією України та міжнародно-правовими зобов'язаннями України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основу дослідження покладено праці українських науковців щодо публічного управління та адміністрування,

механізмів управління, ефективності управлінських рішень у системі правосуддя. Зокрема, йдеться про такі роботи

Управлінське рішення як форму реалізації організаційної функції державного управління досліджували М. В. Білей, Л.В. Ваганова, О. І. Воронов, О. Н. Євтушенко, В. А. Ізюмська, І. О. Дегтярьова, О. С. Карпанасюк, А. В. Косенко, Б. В. Літовченко, О. А. Мельниченко, Т. О. Пасічник, Ю. Є. Петруня, В. А. Чередник, О. С. Юричина, І. І. Яремко та інші.

Механізми в системі публічного управління досліджували Г. О. Крапівіна, Ю. Г. Королук, О. Б. Коротич, В. Ю. Крук, О. М. Крутій, О. Ю. Оболенський, І. М. Попова, Р. М. Рудніцька, О. Г. Сидорчук, О. М. Стельмах та інші.

Судове адміністрування розкрито в наукових працях Т. К. Дацюка, О. Ю. Дудченка, О. В. Зубрицького, В. М. Лаговського, О. Мінакова, К. В. Ровинської, О. В. Саленка та інших.

Мета статті. Метою статті є встановлення механізмів реалізації актів публічного адміністрування інститутами правосуддя України.

Виклад основного матеріалу. За останні роки в Україні було проведено кілька реформ судової системи. На жаль, не було досягнуто намічених цілей. Одна із причин – недостатнє забезпечення цих реформ, а отже, – недостатнє забезпечення реалізації актів публічного адміністрування судовою владою. Для того, аби розібратися з проблемами судової реформи і систематизувати їх, пропонується визначити складники управлінських механізмів, які забезпечують успіх політичних рішень, які спрямовані на удосконалення судочинства та інститутів правосуддя.

Процес управління згідно з теорією менеджменту, яку описали класики М. Мескон, М.Альберт, Ф.Хедоурі, включає декілька етапів, на кожному з яких приймаються і реалізуються управлінські рішення [3] як результати вибору суб'єктом (органом) управління способу дій, спрямованих на розв'язання певної проблеми управління. Основна мета управлінського рішення – забезпечити координувальний вплив на об'єкт (систему) управління для досягнення цілей організації [4, с. 10]. Це притаманно будь-якій сфері, де здійснюється управління. Тобто і в підприємстві, і в сфері державного управління, і в сфері правосуддя можуть бути застосовані ці принципи постулати, і недотримання їх призводить до неефективності в управлінні.

Управлінське рішення – це результат вибору суб'єктом управління способу дій, спрямованих на вирішення поставленого завдання в існуючій чи спроектованій ситуації [5, с. 352]. В. Плішкін, конкретизуючи соціальну сутність управлінського рішення, виділяє такі його ознаки: 1) управлінське рішення передбачає наявність можливих варіантів дій і вибору одного з них згідно з об'єктивно існуючою обстановкою, інтересами та потребами; вибір та прийняття варіанта дій є результатом свідомої, розумово-психологічної діяльності; 2) необхідність та основний зміст управлінського рішення визначаються метою та орієнтуються на її досягнення; 3) управлінське рішення має активізуючу та організуючу силу; 4) в основі управлінського рішення лежить організована свідомо діяльність людей [6, с. 397].

Характеризуючи сутність управлінських рішень, О.Н. Євтушенко зазначав таке: *по-перше*, рішення завжди містить у собі певні причини, які визначають його необхідність і доцільність; *по-друге*, організація прийняття рішень – складний, відповідальний і формалізований процес, що вимагає професійної підготовки (не всі керівники, а тільки ті, які володіють професійними знаннями і навичками, можуть приймати дійсно якісні управлінські рішення); *по-третє*, процес прийняття рішення, вибору конкретного варіанта рішення завжди буде мати творчий характер і залежати від

конкретного керівника і його особистості [7]. Ці характерні риси цілком стосуються системи публічного управління.

Дослідимо характерні риси управлінських рішень у сучасних національних виданнях і наукових працях щодо публічного управління та адміністрування.

І. І. Яремко зауважує, що «управлінське рішення в системі публічного управління – це результат конкретної управлінської діяльності менеджменту. Прийняття рішень є основою публічного управління» [8, с. 57].

З точки зору Л.В. Ваганової, О.С. Юричина, О.С. Карпанасюка, управлінське рішення як форма реалізації організаційної функції державного управління виступає критерієм та показником належної державно-владної організації публічного управління, формування та реалізації державної політики з різних питань суспільного розвитку. Управлінське рішення виступає як засіб і як форма управлінської діяльності, до якого висуваються правові, управлінські та організаційні вимоги їхньої підготовки та прийняття [9, с. 98].

Відсутня єдина політика щодо назв управлінських рішень у нормативно-правових актах, які регулюють забезпечення правосуддя. Так, пунктом 37 статті 6 Інструкції з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну *управлінське рішення* визначене як будь-яке завдання, визначне посадовою особою або колегіальним органом у межах повноважень та спрямоване на досягнення поставлених цілей [10].

Відповідно до п. 33 Типового положення про апарат суду, затвердженого Наказом Державної судової адміністрації України № 131 від 08.02.2019 р., працівники апарату суду зобов'язані виконувати завдання та обов'язки, визначені в посадових інструкціях, положеннях про структурні підрозділи апарату суду й цьому Положенні, дотримуватися Правил внутрішнього службового розпорядку, Правил внутрішнього трудового розпорядку, Правил поведінки працівника суду, Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, правил техніки безпеки, вимог інших документів, які регламентують роботу суду, а також постійно підвищувати рівень своєї професійної компетентності та удосконалювати організацію службової діяльності [11].

Відповідно до Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України *документ* – це створена або отримана судом у процесі його діяльності інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігання і передача її у часі й просторі; *службовий документ* – це офіційно зареєстрований канцелярією або відповідним чином засвідчений документ, що одержаний чи створений судом у процесі його діяльності та має відповідні реквізити; *організаційно-розпорядча документація* – це уніфікована підсистема управлінської документації, що забезпечує організацію процесів управління та управлінської роботи в суді (при цьому *наказ* тлумачиться як розпорядчий документ, який видає керівництво суду на правах єдиноначальності та в межах своєї компетенції, обов'язковий для виконання підлеглими; *протокол* тлумачиться як документ, у якому фіксується перебіг ведення засідань, ухвалення рішень дорадчими та колегіальними органами, комісіями тощо; *листи* складаються з метою обміну інформацією між судом та органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, закладами, установами, організаціями та іншими фізичними і юридичними особами; *акт* тлумачиться як документ, складений групою осіб для засвідчення встановлених фактів або подій); *процесуальний документ* – це документ, на який поширюються вимоги процесуального закону [12].

Постає логічне питання щодо використання назви управлінських рішень у публічному управлінні та адмініструванні. При виборі терміну, що якомога більше відповідає вимогам сьогодення розглянемо позицію О. Ю. Дудченка, згідно з якою, «управління – це упорядкування системи, а адміністрування – це керування конкретними, окремими елементами такої системи, це власне практична діяльність, технологічний процес підготовки, прийняття і виконання управлінських рішень» [13, с. 141].

Особливості реалізації управлінських рішень судами як спеціальними інституціями, на які покладено здійснення правосуддя, полягають у тому, що вся адміністративна та організаційна робота підпорядковується результату – процесу судочинства. Зміст правосуддя полягає у тому, що воно «... є особливою функцією державної влади, що здійснюється через розгляд і вирішення в судових засіданнях юридичних справ щодо спорів, які стосуються прав та інтересів громадян, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань; та кримінальних справ і застосування установлених законом карних заходів щодо осіб, винних у вчиненні злочину, або виправдання невинуватих» [14]. Судові інституції практично позбавлені зовнішньоорієнтованих функцій (адже їхньою основою функцією виступає правосуддя [15]), чого не можна сказати про інші інститути правосуддя. Тому виникає необхідність окреслити коло питань щодо забезпечення правосуддя.

О. Ю. Дудченко обґрунтовує потребу у використанні терміна «адміністрування в суді», який слід розуміти як цілеспрямовану практичну діяльність осіб, що обіймають адміністративні посади в певному суді, це передбачає управління конкретним окремим елементом судової системи та полягає у технологічному процесі підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень, спрямованих на забезпечення належного функціонування суду з метою ефективного відправлення правосуддя [16, с. 5]. К. Ровинська та О. Мінаков розглядають забезпечувальну складову правосуддя крізь призму історичного розвитку називають «судове управління» [17]. Як зазначає Л. Гордієнко, адміністративна діяльність – це діяльність працівників апарату управління, яка здійснюється в межах визначеної посади і є предметом дослідження адміністративного менеджменту. Відповідно до поділу управлінської праці первинною структурно-функціональною одиницею в системі управлінської праці є посадова діяльність індивіда, тобто вона розглядає адміністративну діяльність з позиції аналізу системи «посада-працівник». Відправним пунктом дослідження посади як управлінської категорії є виявлення її основних системних характеристик: структури, зв'язків, функцій, організації [18].

Отже, на позначення управлінської діяльності у судовій сфері та забезпечення адміністрування у судовій системі наукового обґрунтування та нормативного закріплення набули поняття «адміністративна діяльність у сфері правосуддя», «судове управління», «організаційне управління судами», «організаційне забезпечення судів», «судове адміністрування», «забезпечення правосуддя» тощо. У різних джерелах трапляються різні підходи, але найбільш точним вважаємо термін «судове адміністрування». Дотримуючись наукового підходу, за якого управління – це упорядкування системи, а адміністрування – це керування окремими елементами такої системи, можна підкреслити другорядність, залежність забезпечувальної діяльності відносно правосуддя. Саме через це управлінські рішення в сфері судового адміністрування точніше називати «акти публічного адміністрування», а не «публічно-управлінські рішення», як прийнято в науці державного управління [19] відносно виконавчої влади. Саме такий підхід з нашої точки зору вказує на особливість управлінської діяльності в системі правосуддя, яка спрямована на практичне утвердження принципу верховенства права, ефективного і справедливого судочинства.

Елементами механізму, що досліджується є ведення електронного діловодства, у тому числі рух електронних документів у межах відповідних органів та установ та між ними, реєстрацію вхідних і вихідних документів та етапів їхнього руху; централізоване зберігання процесуальних та інших документів та інформації в єдиній базі даних тощо.

Акт публічного адміністрування – це інструмент публічного адміністрування, яким визначаються ключові форми, методи та процедури, що потрібні для ефективного функціонування системи управління. Усі ці акти є правовими. До них запропоновано включати: «... нормативно-правові акти, індивідуальні акти, у тому числі правові акти управління та адміністративні акти, інтерпретаційні акти, адміністративні договори, акти-дії, акти волевиявлення» [20, с. 5]. Акти публічного адміністрування в системі правосуддя носять в першу чергу внутрішньоорганізаційний зміст і спрямовані на упорядкування процесів, що відбуваються в самому суді. Через реалізацію цих актів забезпечується розвиток системи судового адміністрування; стратегічне планування діяльності суду; комунікаційна політика у судовій системі; використання сучасних технологій у забезпеченні судового процесу; бюджетування судів; управління персоналом та професійний розвиток тощо.

Усі вищезазначені акти приймаються та реалізуються різними управлінськими механізмами. Прийняття актів здійснюється здебільшого органами центральної виконавчої влади, Президентом України, Державною судовою адміністрацією України, Вищою радою правосуддя тощо, а реалізуються вони переважно апаратами судів, головами судів та територіальними підрозділами Державної судової адміністрації України.

Розглянемо декілька прикладів. Заявою Верховної Ради України «Про необхідність жорсткого і безкомпромісного подолання проявів корупції в системі правосуддя» [21] визначено невідкладні кроки щодо правосуддя та належного забезпечення цього виду державної діяльності. Галузевою Програмою інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи на 2022–2024 роки [22] розкриваються завдання для суб'єктів публічного адміністрування з інформатизації органів судової влади. Планом заходів щодо запобігання зловживанню надмірним впливом особами, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархами) [23], відповідальними виконавцями визначено переважно органи виконавчої і судової влади. Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки [1] встановлено основні засади та напрями подальшого сталого функціонування та розвитку системи правосуддя з урахуванням кращих міжнародних стандартів та практик, з'ясовано конкретні заходи, які реалізуватимуть як парламент, так суб'єкти публічного адміністрування. Бюджетною декларацією на 2022–2024 роки [24] встановлено заходи щодо організаційного забезпечення діяльності судів при визначенні обсягу видатків державного бюджету на забезпечення судової влади та розподілі таких видатків на здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя.

Роблячи проміжний висновок, зазначимо, що групи механізмів «прийняття» та «реалізації» актів публічного адміністрування у сфері правосуддя є різними.

Дискусії з приводу класифікації та виділення груп «механізмів управління» та «механізмів регулювання» точаться не один десяток років. Зміст категорії «механізм державного управління» у ракурсі системної концепції визначено як принципово

частину системи державного управління, що у сукупності охоплює нормативно визначені функціональні взаємозв'язки між її суб'єктами; забезпечує здійснення завдань та функцій держави шляхом виявлення та досягнення у протидії чи за підтримки зовнішнього середовища, множини цільових станів об'єкта в рамках законодавчо закріпленої сфери державного впливу; має властивість детермінізму та можливість багаторазового використання в інтересах державного управління; піддається декомпозиції на окремі типи за рівнями управління елементів її суб'єкта, за природою впливу на об'єкт (правовою, адміністративною, економічною, пропагандистською тощо) та на складові частини процесу реалізації управлінської діяльності; сприяє її цілісності; базується на використанні наявної ресурсної бази [25, с. 84].

О.А. Мельниченко виділяє за способом впливу такі механізми: адміністративні, економічні, інформаційні, організаційні, освітньо-виховні, правові, соціально-психологічні [26, с. 177]. Інші науковці виокремлюють один механізм, наприклад, «механізм реалізації державної політики» в конкретній соціальній сфері і досліджують його складники [27; 28; 29]. Г.О. Крапівна виділила механізм прийняття управлінських рішень [30] та з'ясувала всі його складники. Такий підхід дає можливість досліджувати складні поняття та проводити методологічні наукові узагальнення в системі публічного управління та адміністрування. Зазначені підходи слід поєднати та комплексно використовувати переваги кожного з них. Критичний аналіз наукових джерел стосовно механізмів управління дав можливість сформулювати авторську позицію відносно виділення семи груп механізмів, які забезпечують реалізацію актів публічного адміністрування у сфері правосуддя.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На сьогодні в Україні поліпшення судового адміністрування визначено як один із пріоритетів судової реформи та один із ключових елементів зміцнення верховенства права.

Принципова різниця між адмініструванням у сфері правосуддя (судовим адмініструванням) і самого правосуддя полягає в тому, що призначення першої обумовлюється сукупністю адміністративних процедур, інформаційно-технічних норм, організаційних заходів, необхідних для якісного функціонування суду як інституції, натомість основним завданням правосуддя є забезпечення дотримання режиму законності й верховенства права в суспільстві.

Реалізація актів публічного адміністрування інститутами правосуддя України відбувається за допомогою таких механізмів: 1) організаційні та інституційні; 2) нормативно-правові та інші правові документарні (правові програмні, адміністративно-розпорядчі, концептуально-доктринальні тощо); 3) соціальні та комунікаційні; 4) політичні; 5) судові; 6) фінансово-економічні; 7) інформаційно-технологічні.

У законодавстві про судоустрій не виділено окремого блоку норм, які б забезпечували регулювання судового адміністрування та прийняття й реалізації актів у процесі адміністрування, тому вбачається необхідність проводити й надалі дослідження цих управлінських процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки : Указ Президента України від 11.06.2021 р. № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>
2. Чередник В. А. Теоретична сутність поняття «управлінське рішення» та класифікація управлінських рішень. *Економічний вісник університету*. 2016. Вип. 31(1). С. 189–193. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escv_2016_31\(1\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escv_2016_31(1)_30)
3. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. ; укладачі: Т. В. Лазоренко, С. О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.

4. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
5. Шегда А. В. Менеджмент. Навчальний посібник. Київ: «Знання», 2002. 583 с.
6. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / за ред. Ю. Ф. Кравченка. Київ : НАВСУ, 1999. 702 с.
7. Євтушенко О. Н. Управлінські рішення: сутність та характерні риси. *Наукові праці. Державне управління*. 2014. Випуск 237. Том 249. URL:file:///C:/Users/User/Downloads/60170-122877-1-SM%20(1).pdf
8. Яремко І. І. Особливості прийняття та реалізації управлінських рішень в системі публічного управління. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2021. № 7. С. 57–61. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.08.2021.007>
9. Ваганова Л. В., Юричина О.С., Карпанасюк О.С. Управлінське рішення як форма реалізації організаційної функції державного управління. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 1. С. 94–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_18
10. Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
11. Типове положення про апарат суду. Затверджено наказом Державної судової адміністрації України від 08.02.2019 р. № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>
12. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: наказ Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 р. № 814. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/main_site/instr_2021.pdf
13. Дудченко О.Ю. Адміністрування в судовій системі: поняття та перспективи реформування. *Юрист України*. 2013. № 2(23). С. 138–143.
14. Лаговський В.М. Правосуддя як основна функція судів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2014. Вип. 29. Ч. 2. Т. 3. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.29-2/part_3/5.pdf
15. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
16. Дудченко О. Ю. Правовий статус осіб, які займають адміністративні посади в судовій системі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура» ; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2013.
17. Ровинська Катерина, Мінаков Олександр. Становлення та розвиток інституту судового управління в Україні. *Теоретичні та прикладні питання державотворення* : електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. Вип. 25. С. 18–26. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/E-25.pdf>
18. Гордієнко Л. Ю. Менеджмент державної установи : навч. посіб. Харків, Вид-во ХДЕУ, 2001. 152 с.
19. Мельниченко О. А., Дегтярьова І. О., Косенко А. В. Особливості прийняття публічно-управлінських рішень щодо розвитку сфери охорони здоров'я в поствоєнний період. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні науки* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 02–03 березня 2023 р. Вінниця : Вид-во ВНТУ, 2023. С. 247–249. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/31852/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20-%20%D0%92%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F%20-%20%D0%BD%D0%BF%D0%BA%20-%202023.03.02-03%20-%20247-249.pdf>
20. Біла В.Р. Правові форми публічного адміністрування в Україні : дис. д.ю.н. ; 12.00.07 / Національний авіаційний університет. Київ, 2020. 431 с.

21. Про Заяву Верховної Ради України «Про необхідність жорсткого і безкомпромісного подолання проявів корупції в системі правосуддя»: Постанова Верховної Ради України від 29.05.2023 № 3119-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3119-20#Text>

22. Про затвердження галузевої Програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи на 2022–2024 роки: наказ Державної судової адміністрації України від 14.06.2022 р. № 178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178750-22#Text>

23. Про затвердження плану заходів щодо запобігання зловживанню надмірним впливом особами, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархами): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.11.2021 р. № 1582-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-2021-%D1%80#Text>

24. Про Бюджетну декларацію на 2022-2024 роки: Постанова Верховної Ради України від 15.07.2021 р. № 1652-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1652-20#Text>

25. Оболенський О. Ю., Королюк Ю. Г. Системна концепція категорії механізму державного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 10. С. 79–84 URL: https://www.researchgate.net/publication/319980231_Sistemna_koncepcia_kategorii_mehanizmi_derzavnogo_upravlinna

26. Мельниченко О. А. Типологізація механізмів державного регулювання. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку публічного управління в Україні* : матеріали IV всеукр. наук.-практ. конф., 11 жовтня 2012 р. Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2012. С. 176–179.

27. Крук В. Ю. Механізми реалізації державної екологічної політики в аспекті охорони довкілля на регіональному рівні : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Одеса, 2009. 20 с.

28. Попова І. М. Механізми реалізації державної етнонаціональної політики щодо національних меншин України: регіональний аспект : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2007. 20 с.

29. Ізюмська В. А. Механізми реалізації державної інноваційної політики в регіоні : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Запоріжжя, 2008. 20 с.

30. Крапівіна Г. О. Механізми прийняття рішень органами державного управління з розвитку туристсько-рекреаційних територій : автореф. дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Донецьк, 2008. 20 с.

REFERENCES:

1. Decree of the President of Ukraine № 231/2021 «On the Strategy for the Development of the Justice System and Constitutional Judiciary for 2021–2023» (2021, June). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>

2. Cherednyk, V. A. (2016). Teoretychna sutnist poniattia «upravlinske rishennia» ta klasyfikatsiia upravlinskykh rishen. *Economic Bulletin of the University*, issue 31(1), 189-193. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2016_31\(1\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2016_31(1)_30) [in Ukrainian].

3. Osnovy menedzhmentu: navch. posib. (2021). Kyiv [in Ukrainian].

4. Petrunia, Yu. Ie., Litovchenko, B. V., Pasichnyk T. O. (2020) Pryiniattia upravlinskykh rishen : navchalnyi posibnyk. Dnipro [in Ukrainian].

5. Shehda, A. V. (2002). Menedzhment. Navchalnyi posibnyk. Kyiv [in Ukrainian].

6. Plishkin, V. M. (1999). Teoriia upravlinnia orhanamy vnutrishnikh sprav : pidruchnyk. Kyiv [in Ukrainian].

7. Yevtushenko, O. N. (2014). Upravlinski rishennia: sutnist ta kharakterni rysy. *Scientific works. Governance*. issue 237, volume 249. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/60170-122877-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/60170-122877-1-SM%20(1).pdf) [in Ukrainian].

8. Yaremko, I. I. (2021). Osoblyvosti pryiniattia ta realizatsii upravlinskykh rishen v systemi publicznego upravlinnia. *International scientific journal «Grail of Science»*, issue 7, 57-61. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.08.2021.007> [in Ukrainian].

9. Vahanova, L. V., Yurychyna, O. S., Karpanasiuk, O. S. (2022). Upravlinske rishennia yak forma realizatsii orhanizatsiinoi funktsii derzhavnoho upravlinnia. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, issue 1, 94–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_18 [in Ukrainian].

10. Deiaki pytannia dokumentuvannia upravlinskoj diialnosti: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.01.2018 r. № 55. (2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>

11. Typove polozhennia pro aparat sudu: zatverdzheno nakazom Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 08.02.2019 r. № 131. (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>

12. Pro zatverdzhennia Instruksii z dilovodstva v mistsevykh ta apeliatsiinykh sudakh Ukrainy: nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 20.08.2019 r. № 814. (2019). URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/main_site/instr_2021.pdf

13. Dudchenko, O. Iu. (2013). Administruvannia v sudovii systemi: poniattia ta perspektyvy reformuvannia. *Lawyer of Ukraine*, issue 2 (23), 138–143. [in Ukrainian].

14. Lahovskyi, V. M. (2014). Pravosuiddia yak osnovna funktsiia sudiv. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. The RIGHT series*, issue 29, part 2, volume 3. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.29-2/part_3/5.pdf [in Ukrainian].

15. Law of Ukraine №1402-VIII «About the judiciary and the status of judges» (2016, June). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/1402-19>

16. Dudchenko, O. Iu. (2013). Pravovyi status osib, yaki zaimaiut administratyvni posady v sudovii systemi Ukrainy : *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

17. Rovynska Kateryna, Minakov Oleksandr. (2019). Stanovlennia ta rozvytok instytutu sudovoho upravlinnia v Ukraini. *Theoretical and applied issues of state formation*, issue 25, 18–26. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/E-25.pdf> [in Ukrainian].

18. Hordiienko, L. Yu. (2001). Menedzhment derzhavnoi ustanovy. Navch. posib. Kharkiv [in Ukrainian].

19. Melnychenko, O. A., Dehtiarova, I. O., Kosenko, A. V. (2023). Osoblyvosti pryiniattia publichno-upravlinskykh rishen shchodo rozvytku sfery okhorony zdorovia v postvoiennyi period. *Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini nauky*: proceedings of the Scientific and Practical Conference. Vinnitsa. URL: <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/31852/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20-%20%D0%92%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F%20-%20%D0%BD%D0%BF%D0%BA%20-%202023.03.02-03%20=%20247-249.pdf> [in Ukrainian].

20. Bila, V. R. (2020). Pravovi formy publichnoho administruvannia v Ukraini. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

21. Pro Zaiavu Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro neobkhidnist zhorstkoho i bezkompromisnoho podolannia proiaviv koruptsii v systemi pravosuiddia»: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 29.05.2023 r. № 3119-IX. (2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3119-20#Text>

22. Pro zatverdzhennia haluzevoi Prohramy informatyzatsii mistsevykh ta apeliatsiinykh sudiv i proektu pobudovy Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy na 2022–2024 roky : nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 14.06.2022 r. № 178. (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178750-22#Text>

23. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo zapobihannia zlovzhyvanniu nadmirnym vplyvom osobamy, yaki maiut znachnu ekonomichnu ta politychnu vahu v suspilnomu zhytti (oliharkhamy): Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.11.2021 r. № 1582-r. (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1582-2021-%D1%80#Text>

24. Pro Biudzhetnu deklaratsiiu na 2022-2024 roky: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 15.07.2021 r. № 1652-IX. (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1652-20#Text>

25. Obolenskyi, O. Iu., Koroliuk, Yu. H. (2011). Systemna kontseptsiiia katehorii mekhanizmu derzhavnoho upravlinnia. *Investments: practice and experience*, issue 10, 79–84. URL: https://www.researchgate.net/publication/319980231_Systemna_koncepcia_kategorii_mehanizmi_derzavnogo_upravlinna [in Ukrainian].

26. Melnychenko, O. A. (2012). Typolohizatsiia mekhanizmiv derzhavnoho rehuliuвання. *Aktualni problemy ta perspektyvy rozvytku publichnoho upravlinnia v Ukraini*: proceedings of the Scientific and Practical Conference. Zaporizhzhia. [in Ukrainian].

27. Kruk, V. Iu. (2009). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi ekolohichnoi polityky v aspekti okhorony dovkillia na rehionalnomu rivni: *Extended abstract of candidate`s thesis*. Odesa [in Ukrainian].

28. Popova, I. M. (2007). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi etnonatsionalnoi polityky shchodo natsionalnykh menshyn Ukrainy: rehionalnyi aspekt: *Extended abstract of candidate`s thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

29. Iziumska, V. A. (2008). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi innovatsiinoi polityky v rehioni: *Extended abstract of candidate`s thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

30. Krapivina, H. O. (2008). Mekhanizmy pryiniattia rishen orhanamy derzhavnoho upravlinnia z rozvytku turystsko-rekreatsiinykh terytorii: *Extended abstract of candidate`s thesis*. Donetsk [in Ukrainian].